

Ο Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ ΣΤΟ ΤΟΚΥΟ

ΤΑΙΝΙΕΣ ANIMATION ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ

Εργαστήριο Φοιτητών του Musashino Art University, Τόκυο, Ιαπωνία

Επικεφαλής του Εργαστηρίου: Ντίνιο ΣΑΤΟ, Animator – Λέκτορας

Σεπτέμβριος 2013

01. ΜΑΚΡΥΑ, 1914

Σκηνοθεσία: ANTOY Σουούκο

Διάρκεια: 34"

Ένας γέρος, βλέποντας το ηλιοβασίλεμα στην άκρη της θάλασσας, νιώθει ότι είχε ξαναδεί την εικόνα αυτή. Θυμάται μια γυναίκα με μπλε μάτια απ' το παρελθόν.

Την ανακαλεί στη μνήμη του.

Με το έργο μου θέλησα να δείξω την καταβύθισή του στις αναμνήσεις του, ως ψευδαισθήσεις.

Θέλησα να αναδείξω την αίσθηση της ενοχής του, μέσα από την έκφραση του προσώπου της.

Απέδωσα ιδιαίτερως την εντύπωση που προκύπτει, ως μπλε μάτια.

02. ΗΓΕΜΩΝ ΕΚ ΔΥΤΙΚΗΣ ΛΥΒΙΗΣ, 1928

Σκηνοθεσία: ΙΤΟ Ζινίσι

Διάρκεια: 20"

Όταν ο πρίγκιπας από τη Δυτική Λιβύη επέστρεψε στο δωμάτιό του, ξεντύθηκε.

Στη συνέχεια ξάπλωσε και χαλάρωσε το γεροδεμένο σώμα του και αναστέναξε.

Θέλησα να εκφράσω αυτές τις στιγμές του ως κωμικό animation.

Δημιούργησα μια «σκοτισμένη» εικόνα στο σύνολό της, θέλοντας να καταδείξω τη μεγάλη κούρασή του.

03. ΙΘΑΚΗ, 1911

Σκηνοθεσία: ΙΟΥΑΤΣΟΥΜΠΟ Ρίο

Μουσική: ΜΠΑΝΡΙ

Διάρκεια: 17”

Οπτικοποίησα την *Ιθάκη*, ως μια ταινία μικρού μήκους.

Στο ποίημα δηλώνεται ότι, εάν ο Οδυσσέας είχε μυαλό, δεν θα συναντούσε στον δρόμο του για την Ιθάκη τους Κύκλωπες, τους Λαιστρυγόνες και τον Ποσειδώνα.

Η πρωταγωνίστρια τρέχει στη θάλασσα, φορώντας ειδικές αρβύλες.

Της επιτίθενται Γίγαντες και ο Ποσειδώνας, αλλά κατορθώνει να τους ξεφύγει, χρησιμοποιώντας την εξυπνάδα της και τις αρβύλες της.

Τελικά επιστρέφει στην Ιθάκη.

(Ένας φίλος μου συνέθεσε τη μουσική για την ταινία.)

Γιούρι / Yuri

Γιούρι, προέρχεται από το «Οδυσσέας» στην ιαπωνική προφορά.

Γιούρι είναι ένα τυπικό γυναικείο όνομα στην Ιαπωνία.

Έτσι, σε αυτό το animation, ο Οδυσσέας έχει σχεδιαστεί ως κορίτσι, που μπορεί να τρέχει γρήγορα, ακόμα και στη θάλασσα.

Ποσειδών

Θεός της θάλασσας, που ιππεύει ένα άλογο της θάλασσας.

Σηκώνει μεγάλα κύματα με ένα ακόντιο.

Κύκλωπας

Κανίβαλος γίγαντας που είχε ένα μάτι.

Επιτίθεται με ακτίνες λέιζερ που εκπέμπονται από το μονό μάτι του.

Λαιστρυγόνες

Κανίβαλος γίγαντας.

Προσπαθεί να χάψει μια μεγάλη μπουκιά.

04. **ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ**, 1916

Σκηνοθεσία: ΚΑΤΟ Κάι

Διάρκεια: 25”

«Περπατούσε άσκοπα στον δρόμο». Η φράση αυτή, που περιλαμβάνεται στο ποίημα *Εν τη Οδώ*, με εντυπωσίασε πολύ. Έτσι, έκανα μια ταινία, όπου ένας νεαρός περιφέρεται στους δρόμους, υπεριπτάμενος.

05. **Σ' ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΛΗΟ**, 1922

Σκηνοθεσία: ΚΑΤΟ Μάγιου

Διάρκεια: 34”

Οπτικοποίησα το ποίημα, που αναφέρεται σε ένα παλιό βιβλίο, μέσα στο οποίο υπάρχει μια υδατογραφία με ένα όμορφο αγόρι.

Το αγόρι περιγράφεται ως αισθησιακό, αλλά εγώ το παρουσίασα όπως θα ήθελα να είναι: χαρούμενο, σεμνό και ελεύθερο.

Το αγόρι, που ήταν ξεχασμένο για καιρό, επανέρχεται στον κόσμο στιγμιαία, κάθε φορά που ανοίγει το βιβλίο.

Σε αυτές τις εικόνες στήριξα τη δουλειά μου.

06. **ΜΟΝΟΤΟΝΙΑ**, 1908

Σκηνοθεσία: ΚΑΟΥΑΣΑΚΙ Τακαμούρα

Διάρκεια: 30”

Αποφάσισα να κάνω μια ταινία βασισμένη στη *Μονοτονία*, επειδή πιστεύω ότι το ποίημα έχει θέματα που εξακολουθούν να ισχύουν και σήμερα και δεν είναι απλώς ένα ιστορικό γεγονός. Διάβασα για τις μονότονες ημέρες που επαναλαμβάνονται καθημερινά και ένιωσα το αίσθημα κούρασης που απορρέει απ’ το ποίημα. Έτσι δοκίμασα να εκφράσω την επαναληπτικότητα των ημερών και το πέρασμα του χρόνου, μέσα από την επανάληψη της ίδιας εικόνας και το ξεφύλλισμα ενός ημερολογίου.

Θέλησα το δικό μου animation να χρησιμεύσει ως μια προειδοποίηση, για να μη σπαταλάμε μονότονα τις μέρες.

07. **ΣΑΛΩΜΗ**, 1896

Σκηνοθεσία: ΜΑΤΣΟΥΜΟΥΡΑ Σάε

Διάρκεια: 30”

Δεδομένου ότι η ιστορία είναι ήδη ειπωμένη στο ποίημα, δυσκολεύτηκα να την αφηγηθώ αποτελεσματικά. Εστίασα στην αίσθηση της τελευταίας σκηνής: Στην αντίθεση μεταξύ της σιωπηλής και έντονης αγάπης της Σαλώμης και της ψυχρής αδιαφορίας του Σοφιστή.

Νομίζω, ότι Σαλώμη ήθελε από αυτόν, να αισθανθεί την αγάπη.

Όθεν το θυσιασμένο κεφάλι της, παραμένει ευγενικά όμορφο.

Ελπίζω, ο Σοφιστής να νιώθει δυσάρεστα, εξ αιτίας της απουσίας της.

Με αγάπη, Σαλώμη.

08. **ΤΟ 31 Π.Χ. ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ**, 1924

Σκηνοθεσία: ΜΑΤΣΟΥΟΚΑ Ναόκι

Διάρκεια: 43”

Οι πολίτες επευφημούν τη διακήρυξη μιας ψεύτικης νίκης.
Ένας γυρολόγος μπλέκει στη φασαρία.
Προσέγγισα τα γεγονότα με ένα κωμικό puppet animation.

09. **ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟΥ ΠΡΩΙΟΥ**, 1915

Σκηνοθεσία: ΝΑΚΑΖΑΤΟ Γιούκι

Διάρκεια: 20”

Προσπάθησα να δημιουργήσω την εικόνα ενός ταξιδιώτη, ο οποίος, απορροφημένος από την πρωινή λάμψη της θάλασσας, θυμάται...

10. **ΓΚΡΙΖΑ**, 1917

Σκηνοθεσία: ΝΑΡΙΤΑ Χάρουκα

Διάρκεια: 27”

Ο χαρακτήρας στο δικό μου animation είναι ένας ηλικιωμένος άνδρας.
Όταν είδε ένα σπάλι, θυμήθηκε τον πρώην εραστή του, που είχε μάτια στο χρώμα του σπάλιου.
Προσπάθησα να εκφράσω τη μοναξιά, την εξασθένιση της μνήμης, τα εντυπωσιακά μάτια του πρώην εραστή.
Προσπάθησα να αναδείξω με ένταση τα σημεία αυτά.

11. **ΚΕΡΙΑ**, 1899

Σκηνοθεσία: ΟΝΙΣΙ Σιχίρο

Διάρκεια: 28”

Ενώ τα αναμμένα κεριά καίγονται γρήγορα, εξέφρασα ένα θετικό αίσθημα: ας προχωρήσουμε μπροστά χωρίς να κοιτάζουμε πίσω!

12. **ΤΕΙΧΗ**, 1896

Σκηνοθεσία: ΣΙΜΠΑΤΑ Όγιου

Μουσική, Ηχητικά Εφέ: ΜουςΜους

Διάρκεια: 46”

Απέδωσα το ποίημα ως ένα τυπογραφικό δοκίμιο σε κίνηση. Όχι ως μια φωναχτή ανάγνωση ή μια απόπειρα προβολής φωτογραφιών.
Προσπάθησα να καταδείξω ένα όραμα με κείμενα και κινήσεις.

Ένωσα έναν «λεπταίσθητο» αποκλεισμό από το ποίημα, όταν το διάβασα.
Ελπίζω να το απεικόνισα το ίδιο «λεπταίσθητα», αν και δεν μπορώ να το περιγράψω με λόγια.

Το ποίημα δημοσιεύτηκε το 1896. Δεν κατάλαβα τι σημαίνει «τείχος».
Αναρωτιέμαι αν η έννοια «τείχη» έχει μια βαθιά σημασία για τους Έλληνες.
Οι αρχαίοι Έλληνες αποδίδουν μεγάλη σημασία στις κηδείες και στη μετά θάνατον ζωή!
Άκουσα ότι αυτόχειρες, παιδιά και οι δούλοι ενταφιάζονταν. Μόνο οι πολίτες επιτρεπόταν να
καίγονται.
Και τα μωρά που πέθαιναν πριν σαραντίσουν, εναποτίθεντο στα κοιλώματα των τοίχων των
σπιτιών. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν, ότι ένα σώμα χωρίς ψυχή ήταν βρόμικο. Έτσι
καθάριζαν τα σώματα με τη φωτιά. Αυτό σήμαινε, ότι ένα θαμμένο σώμα χωρίς φωτιά ήταν μια
πολύ βρόμικη ψυχή.
Οι ακάθαρτες ψυχές προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τους τοίχους των σπιτιών,
δημιουργώντας μια βαριά και βρόμικη περιρρέουσα ατμόσφαιρα.
Νιώθω ανατριχίλα και αποστροφή για τα ταφικά έθιμά τους, επειδή είναι πολύ διαφορετικά
από τα δικά μας σήμερα.
Υπάρχει ένα μεγάλο «πολιτισμικό χάσμα» μεταξύ των έθιμων τους και των δικών μας.

Σχετικά με το ποίημα *Τείχη*, ένωσα αρνητικά, σαν να καθηλώθηκα. Αλλά δεν μπορώ να ξέρω
τι ήθελε να εκφράσει πραγματικό ο Καβάφης με αυτό το ποίημά του. Επειδή αυτό είναι
γραμμένο πριν από 100 και πλέον χρόνια, νομίζω ότι υπάρχει ένα χάσμα γενεών, μεταξύ
αυτού που ένωσα εγώ από το ποίημά του και από αυτό που ο ίδιος ένωσε γράφοντάς το.

Εμπνεύστηκα από τα δύο αυτά συναισθήματα. Και αυτό είναι πιο ενδιαφέρον και δύσκολο.
Για αυτό προσπάθησα να εξαπλώσω αυτό το χάσμα στην ταινία μου.

13. ΚΕΡΙΑ, 1899

Σκηνοθεσία: ΣΙΜΠΑΤΑ Γιούουνα

Μουσική: ΚΚ

Διάρκεια: 1' 35"

Εδώ, ένας ηλικιωμένος άνδρας, κοντεύοντας να πεθάνει, θυμάται τη ζωή του και την
αγαπημένη του οικογένεια. Κοιτάζει πίσω το παρελθόν και αναπτολεί τις περασμένες ημέρες.
Υποδέχεται τον θάνατο με τις ευτυχισμένες αναμνήσεις του.

Δεν πιστεύει ότι ο θάνατος είναι φόβος.

Επιχείρησα να κάνω μια ταινία, ευκολονόητη.

Η ζεστασιά και η μοναξιά του γέρου. Μια συνάντηση και ένας χωρισμός.

Θέλησα να δείξω τη διαφορετική προσέγγιση του θανάτου που είχε ο ηλικιωμένος άνδρας, σε
σχέση με αυτή του Καβάφη.

14. ΧΑΛΔΑΪΚΗ ΕΙΚΩΝ, 1896

Σκηνοθεσία: ΣΙΡΑΤΟΡΙ Σάουα

Διάρκεια: 20”

Ενίοτε, παράλογα πράγματα συμβαίνουν στη ζωή.

Κάποιοι άνθρωποι αυτό το αποκαλούν μοίρα. Άλλοι σαν ζαβολιές του Θεού.

Αλλά αν αυτά είναι έργα της φύσης που επαναλαμβάνονται σε βάθος χρόνο, εσείς τι νομίζετε; Πρέπει να έχουμε μια όμορφη ζωή κατά τη διάρκεια του χρόνου. Θα ήταν ανόητο; Για μένα είναι πολύ φυσικό. Μίσος και δέος γι’ αυτούς που κυβερνάνε, γι’ αυτούς που παρακμάζουν. Δεν υπάρχει τίποτα για λύπηση.

15. ΠΙΝΟΝΤΑΣ ΤΣΑΪ

(βασισμένο στο ποίημα Ένας Γέρος, 1897)

Σκηνοθεσία: ΣΟΥΖΟΥΚΙ Κέντα

Μουσική, Ηχητικά Εφέ: ΣΟΥΖΟΥΚΙ Κέντα

Διάρκεια: 45”

Κάποιες φορές, σκηνές απ’ τη ζωή σας, που βρίσκονται στο βάθος της καρδιάς σας για πολύ καιρό, ανακαλούνται στο μυαλό σας σταδιακά. Πίνοντας τσάι, αυτές θα κατακαθίσουν πάλι στον πάτο της καρδιάς σας.

16. ΦΕΓΓΟΒΟΛΗΜΑ / Halation*

Σκηνοθεσία: ΣΟΥΖΟΥΚΙ Μίγιου

Διάρκεια: 34”

Δεν ήμουν σε θέση να προσεγγίσω τα ποιήματά του Καβάφη καλά, επειδή υπάρχει κενό μεταξύ του όταν αυτά γράφτηκαν και του σήμερα, όπως επίσης και η άποψή του για τον έρωτα. Έτσι, απεικόνισα τα συναισθήματά μου για την ποίησή του, όχι για κάθε ποίημα.

Πρώτα διάβασα τα ποιήματα του Καβάφη καλά.

Διαβάζοντας, βρήκα λέξεις που αναφερόταν στην ομοφυλοφιλία: όμορφα αγόρια και ούτω καθεξής. Και έτσι ένιωσα δύσκολα να κατασκευάσω ένα animation, βασισμένο στην ποίησή του. Δεν μπόρεσε να μου γεννηθεί μια ιδέα για animation.

Αλλά επίσης δεν είχα πολύ χρόνο.

Έκανα την ταινία εμπνευσμένη από την ποίηση του Καβάφη στο σύνολό της και όχι από κάποιο ποίημά του.

Θέλησα να εκφράσω τα συναισθήματά μου, τη σύγχυση, τη χασομική, την ψυχεδελική, την techno μουσική και τα ηλεκτρικά σήματα στον εγκέφαλό μου.

Ένας βασικός χαρακτήρας είναι γυναίκα, μήπως είμαι εγώ; Στο μυαλό της γυναίκας, απογοητεύσεις και σύγχυση συμπλέκονται, προκαλώντας χημικές αντιδράσεις. Μερικές φορές ο Καβάφης διαφαίνεται αμυδρά. Θέλησα να σχεδιάσω ένα όμορφο χάος και ψυχεδελικές εικόνες.

* Η ΣΟΥΖΟΥΚΙ Μίγιου δεν έκανε μια ταινία βασισμένη σε ένα ποίημα, αλλά δημιούργησε το animation της, σοκαρισμένη από την ποίηση του Καβάφη στο σύνολό της!

17. **ΙΩΝΙΚΟΝ**, 1911

Σκηνοθεσία: ΤΟΜΙΓΙΑ Μίκι

Διάρκεια: 24”

Οπτικοποίησα το γεγονός ότι η αγάπη των θεών για τους ανθρώπους δεν αλλάζει, ασχέτως εάν οι άνθρωποι έχουν χάσει το ενδιαφέρον τους για αυτούς. Έτσι έφτιαξα μια σύνθεση με μεγάλα σύννεφα τον Αύγουστο. Σχεδίασα τον χαρακτήρα με ένα απλό σκίτσο, προσθέτοντάς του απάθεια, επειδή δεν ήθελα να δείχνει ότι γνωρίζει τα περί υπάρξεως των Θεών. Για background χρησιμοποίησα ανατυπωμένους λειμώνες με ευρύ ανοικτό ουρανό, κυρίως.

18. **ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ**, 1909

Σκηνοθεσία: ΤΣΟΥΡΟΥΤΑ Τατσουνόρι

Διάρκεια: 25”

Η αρχαία Ελλάδα είχε πολυθεϊσμό όπως η Ιαπωνία. Αυτό με διευκόλυε να απεικονίσω το ποίημα, καθότι Ιάπωνας. Αντιπαρέβαλα τους αβρούς θεούς με τον φόβο ότι θα σκοτωθούν σύντομα.

19. **Η ΔΙΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΡΩΝΟΣ**, 1918

Σκηνοθεσία: ΟΥΑΚΑΙ Νανάμι

Διάρκεια: 25”

Η Διορία του Νέρωνος, αναφέρεται στην προειδοποίηση: ότι ο Γάλβας ξεσηκώθηκε κατά του τύραννου Νέρωνα.

Ο Νερών, που είχε χάσει τον στρατό του, βρέθηκε παγιδευμένος απ’ τον στρατό του Γάλβα. Παρουσίασα αυτή την ιστορία ως animation.

20. ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ, 1900

Σκηνοθεσία: ΟΥΑΤΑΜΠΕ Γιούκι

Διάρκεια: 21”

«Ο εχθρός» ως αναπόσπαστο μέρος του κόσμου, κατατρώει το παρόν μας.

Ο καινούργιος κατατροπώνει τον παλαιό.

(Ο Ουατάμπε εξέφρασε το γεγονός αυτό ως μια παρτίδα παιχνιδιού. Ένας καλός παίκτης [του επιτραπέζιου παιχνιδιού στρατηγικής] Reversi ηπτήθη από το Nintendo DS. «Όχι άλλος παίκτης Reversi», σχολίασε ο Ντίνο Σάτο)

21. ΜΑΚΡΥΑ, 1914

Σκηνοθεσία: ΓΙΑΜΑΓΚΟΥΤΣΙ Σουόζο

Διάρκεια: 39”

Ζωγράφισα μια αόριστη μνήμη ως rotoscope animation, βασισμένη στο ποίημα Μακρυά.

Έκανα την ταινία εμπνευσμένη από την ποίηση του Καβάφη στο σύνολό της, και όχι από κάποιο ποίημά του. Θέλησα να εκφράσω τα συναισθήματά μου, τη σύγχυση, τη χασοική, την ψυχεδελική, την techno μουσική και τα ηλεκτρικά σήματα στον εγκέφαλό μου. Ένας βασικός χαρακτήρας είναι μια γυναίκα, μήπως είμαι εγώ; Στο μυαλό της γυναίκας, απογοητεύσεις και σύγχυση, συμβαίνουν χημικές αντιδράσεις.

Μερικές φορές ο Καβάφης φαίνεται αμυδρά. Θέλησα να σχεδιάσω όμορφο χάος και ψυχεδελικές εικόνες

22. ΚΙ ΑΚΟΥΜΠΗΣΑ ΚΑΙ ΠΛΑΓΙΑΣΑ ΣΤΕΣ ΚΛΙΝΕΣ ΤΩΝ, 1915

Σκηνοθεσία: ΣΑΤΟ Ντίνο

Μουσική: ΜΙΓΙΑΤΑ Μακότο

Διάρκεια: 1’ 23”

Διαβάζοντας το ποίημα *Κι ακούμπησα και πλάγιασα στες κλίνες των*, σκέφτηκα να φτιάξω Το Σπίτι της Απόλαυσης των Ψαριών!

Αναρωτήθηκα, τι σημαίνει το σεξ στα ψάρια χωρίς αναπαραγωγική προοπτική!

Είχα κάποιο ενδιαφέρον για τις σεξουαλικές διαστροφές των ψαριών.

Στα μπροστινά δωμάτια κάνουν έρωτα, ενώ ο ποιητής, το χταπόδι Καβάφης, χαλαρώνει στο πίσω μυστικό δωμάτιο.

Η υπερηφάνεια του δεν του επιτρέπει να πάει μαζί τους.

Νιώθοντας το τι γινόταν δίπλα του, ένωσε ματαιωμένος.

Κι ο φθόνος του δυνάμωσε, αλλά χάριν της περηφάνιας του, κατάφερε να αντέξει, βρίσκοντας παρηγοριά στον εαυτό του.

Σκέφτηκα, αυτό σημαίνει καλλιτέχνης.